

Sygn. akt I C 93/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 września 2020r.

Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Anita Wolska

po rozpoznaniu w dniu 29 września 2020r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **S. S.**

przeciwko **(...) Spółka Akcyjna V. (...) w W.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) Spółka Akcyjna V. (...) w W. na rzecz powódki S. S. kwotę 40.000 zł (czterdzieści tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 26 lutego 2016r. do dnia zapłaty.

II. zasądza od pozwanego (...) Spółka Akcyjna V. (...) w W. na rzecz powódki S. S. kwotę 8.247,59 zł (osiem tysięcy dwieście czterdzieści siedem złotych pięćdziesiąt dziewięć groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

III. zwraca na rzecz powódki od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego Szczecin -Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie kwotę 69,41 zł (sześćdziesiąt dziewięć złotych czterdzieści jeden groszy) tytułem nadpłaty w zaliczce uiszczony na poczet kosztów opinii biegłych.

Sędzia Sądu Rejonowego Anita Wolska

Sygnatura akt I C 93/17

UZASADNIENIE

S. S. pozwem z dnia 17 października 2016 r. wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. V. (...) w W. kwoty w wysokości 40.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 26 lutego 2016 r. do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania z uwzględnieniem kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 4.800 zł i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

W uzasadnieniu wskazała, że w dniu 15 marca 2015 r. w miejscowości G. miał miejsce wypadek drogowy, w wyniku, którego śmierć poniosła jej szwagierka M. W. (1). Powódka wskazała, że sprawca zdarzenia legitymował się umową ubezpieczenia komunikacyjnego zawartą z pozwanym, dlatego zwróciła się do (...) S.A. V. (...) z roszczeniem o wypłatę zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, jednak pozwany odmówił dokonania wypłaty. Strona powodowa wskazała, że śmierć M. W. (1) bezpośrednio rzutuje na jej zdrowie fizyczne i psychiczne, z ogromnym trudem prowadzi swoje sprawy życiowe, a ogromny ból i tęsknota sprawiają, iż nie może normalnie żyć i funkcjonować w życiu społecznym, bowiem jest przygnębiona, apatyczna i towarzyszy jej ciągle smutek, ponieważ nie potrafi zrozumieć dlaczego tak wielka tragedia przydarzyła się właśnie jej rodzinie. Powódka wskazała, że z M. S. (po ślubie W.) były dla siebie jak siostry, były najlepszymi przyjaciółkami, spędzały ze sobą wszystkie najważniejsze dla siebie chwile, były dla siebie oparciem i autorytetem. Dodała, że śmierć osoby tak bliskiej jest dla niej bolesnym ciosem przeżywanym nie tylko

w momencie powzięcia o niej wiadomości, lecz także i aktualnie, jest źródłem udręczeń moralnych. Wskazała, że pomimo upływu ponad roku od momentu śmierci ukochanej szwagierki nie potrafi pogodzić się z doznaną stratą. Co do żądania odsetkowego wskazała, iż żąda odsetek ustawowych od upływu 30- dniowego terminu przewidzianego na ukończenie postępowania likwidacyjnego zgodnie z art. 817 § 1 k.c. i art. 14 ust.1 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. 03.124.1152 ze zm.), przy czym jako początkowy termin wszczęcia tego postępowania przyjęto datę wydania pierwszej decyzji przez pozwanego t.j. 26 stycznia 2016r. Zatem należne odsetki ustawowe za opóźnienie od dochodzonej kwoty powinny być zasądzone od dnia następnego po 25 lutego 2016r.

W odpowiedzi na pozew z dnia 21 sierpnia 2017r. pozwany (...) S.A. V. (...) z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych lub spisu kosztów przedstawionych przez pełnomocnika pozwanego i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa procesowego w kwocie 34 zł.

W uzasadnieniu wskazał, iż zaprzecza wszelkim wyraźnie nieprzyznanym twierdzeniom strony powodowej, jak również kwestionuje roszczenie w całości, wskazując, że jest ono nieuzasadnione. Wyjaśnił, że zgodnie z treścią art. 446 § 4 k.c. zadośćuczynienie przysługuje najbliższemu członkowi rodziny, zaś na gruncie niniejszej sprawy nie sposób w żaden sposób uznać, aby powódka zaliczała się do kręgu tych osób. Pozwany wskazał, że strona powodowa nie substancjonowała w żaden sposób relacji łączącej jej ze szwagierką poza ogólnikowymi stwierdzeniami dotyczącymi charakteru więzi rodzinnych, przy czym samo powoływanie się na istnienie pokrewieństwa jest niewystarczające. Dodał, że dochodzenie w takich przypadkach zadośćuczynienia stanowi nadużycie, bowiem oparte jest jedynie na fakcie istnienia pokrewieństwa bez opisu okoliczności, które wypełniały treść relacji rodzinnych. Pozwany wyjaśnił, że bliskość powinna być rozumiana jako silna i trwała relacja, której w niniejszej sprawie opisu brak, zaś powinna odnosić się do takich kwestii jak długości relacji, intensywności relacji, opisu ewentualnej pomocy udzielanej sobie wzajemnie, informacji na temat wspólnego sposobu spędzania wolnego czasu, informacji dotyczących ewentualnych sporów, rodzaju i zakresu pomocy finansowej i rzeczowej, przykładów wspólnych przedsięwzięć, wzajemnego stosunku do rodziny, wypełniania obowiązków rodzinnych i innych istotnych informacji o wzajemnych stosunkach. Towarzystwo ubezpieczeń podkreśliło, że żądanie zapłaty rzeczowej kwoty uznać należy za dalece niewspółmierne z zakresem krzywdy odniesionej przez powódkę w wyniku przedmiotowego wypadku, wskazując przy tym, że powódka nie wykazała, iż rzeczywiście doznała cierpień, które opisuje w pozwie. W odniesieniu do roszczenia pozwu w zakresie początkowego okresu naliczania odsetek ustawowych od wskazanej kwoty pieniężnej pozwany podniósł, iż roszczenie to także kwestionuje jako niezasadne, bowiem ewentualne odsetki za opóźnienie w zapłacie zadośćuczynienia powinny być zasądzone dopiero od chwili wyrokowania.

W toku dalszego postępowania strony podtrzymały wywiedzione stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 15 marca 2015 r. w miejscowości G. kierujący pojazdem V. (...) o nr rej. (...) – R. W. spowodował wypadek drogowy, w wyniku którego śmierć poniosła m.in. M. W. (1), będąca wówczas w ciąży. Miała prawie 33 lata.

Sprawca wypadku posiadał obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w (...) S.A. V. (...) z siedzibą w W..

Sprawca zdarzenia wyrokiem Sądu Rejonowego w Żaganiu z dnia 8 grudnia 2015 r. w sprawie o sygn. II K 638/15 został prawomocnie skazany za zdarzenie z dnia 15 marca 2015r.

S. S. w piśmie z dnia 20 stycznia 2016 r. zgłosiła pozwanemu roszczenie o wypłatę zadośćuczynienia za śmierć szwagierki M. W. (1) w kwocie 60.000 zł, jednak pozwany odmówił wypłaty świadczenia. Do niniejszego zgłoszenia dołączyła m.in. swoje oświadczenie, opisy, listy, dokumentację zdjęciową, pamiątki rodzinne. W piśmie z dnia 26 stycznia 2016r. pozwany potwierdził otrzymanie niniejszego zgłoszenia.

Pismem z dnia 29 stycznia 2016r. pozwany odmówił wypłaty zadośćuczynienia, uznając, iż w okolicznościach niniejszej sprawy nie można przyjąć, że roszcząca zalicza się do kręgu członków rodziny zmarłej. Zaś sam fakt istnienia poprawnych, czy bliskich relacji pomiędzy zmarłą, a roszczącą świadczy o zwyczajowych stosunkach, co jednak nie daje podstaw do przyznania zadośćuczynienia za śmierć osoby bliskiej w trybie art. 446§ 4 k.c.

Powódka w piśmie z dnia 17 lutego 2016 r. wezwała pozwanego do zapłaty kwoty w wysokości 40.000 zł w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wezwania pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego. Pozwany otrzymał niniejsze pismo w dniu 24 lutego 2016r. Jednak pozwany w piśmie z dnia 8 marca 2016r. poinformował, że nie znajduje podstaw do zmiany swojego dotychczasowego stanowiska.

Bezsporne, a nadto:

- ***kopie aktów stanu cywilnego k. 13-14, k. 55-56, k. 81,***
- ***odpis wyroku Sądu Rejonowego w Żaganiu z 8.12.2015r. w sprawie II K 638/15 k. 255, kopia k.334-335,***
- ***opinia dot. wypadku drogowego z 24.05.2015 r. k. 15-28,***
- ***opinia dot. wypadku drogowego z 31.08.2015 r. k. 29-50 ,***
- ***protokół oględzin i otwarcia zwłok k. 52-54, k. 302-306***
- ***karta informacyjna k. 51,***
- ***zgłoszenie roszczeń z 20.01.2016r.wraz z pełnomocnictwem i potwierdzeniem nadania k. 57-60,***
- ***potwierdzenie otrzymania zgłoszenia z 26.01.2016r. k. 61,***
- ***decyzja pozwanego z 29.01.2016r. k. 62,***
- ***wezwanie do zapłaty z 17.02.2016r. wraz z potwierdzeniem odbioru k. 63-65v,***
- ***pismo pozwanego z 8.03.2016r. k. 66,***
- ***dokumentacja z akt szkody k. 150-222.***

Powódka z M. W. (1) poznały się około 2009 r. i od razu „złapały ze sobą” bardzo dobry kontakt, z biegiem czasu mocno zżyły się, cały czas miały ze sobą kontakt telefoniczny oraz przez komunikatory internetowe, miały swoje sekrety, obie zwracały się do siebie „siostra”. Powódka była zafascynowana swoją szwagierką. Powódka mieszkała w Danii z R. S. (bratem M. W. (2)), a kiedy przyjeżdżali do Polski to zawsze była już umówiona z M. W. (1) na spotkanie, ich więź była bardzo emocjonalna, często się razem śmiały, pomagały sobie, chodziły na zakupy, a jedna drugą prosiła o poradę. Powódka nie miała z nikim innym tak bliskiego kontaktu, nie miała innej przyjaciółki. Było to o tyle dla niej ważne, że sama nie miała siostry a jedynie dwóch braci, a takiego bliskiego kontaktu potrzebowała. Podczas wizyt w Polsce zatrzymywali się w domu rodzinnym na K. u rodziców jej partnera(później męża) gdzie także mieszkała M. W. (1) do 2012r. lub 2013r. W każde święta i inne uroczystości rodzinne przyjeżdżali także do domu rodzinnego R. S.. Powódka i M. W. (1) włączały się czynnie w ich organizację. Także poza tym czasem powódka z partnerem (potem mężem) starali się przyjeżdżać do S. co drugi weekend, bo w Danii „byli sami”. Wówczas razem spędzali czas na wspólnych wyjściach np. do restauracji, okolicznościowych imprezach takich jak (...), czy wycieczkach po pobliskiej okolicy. Powódka wraz ze szwagierką brały czynny udział w organizacji ślubu każdej z nich. Najpierw ślubu M. W. (1) we wrześniu 2012r., a potem jej ślubu w dniu 20 września 2013r.To powódka pomagała w wyborze sukni ślubnej swojej przyszłej szwagierki, przyjechała wcześniej do Polski, aby pomóc w przygotowaniach. Taką samą pomocą „odwdzięczyła się” jej szwagierka rok później, gdy to ona zawierała związek małżeński z R. S..

Powódka po śmierci M. W. (1) przeżywała silny stres, cała drżała, dużo schudła, nic ją nie cieszyło, rzadko wychodziła z domu, nie uczestniczyła w żadnych imprezach, stała się zamkniętą osobą, nie mogła pogodzić się z jej śmiercią, miewała i miewa koszmary sennie, odczuwa ogromną pustkę po jej stracie. Korzystała kilka razy z pomocy lekarskiej, ale najczęściej w takich sytuacjach brała leki uspokajające i ten stan po jakimś czasie przechodził.

Obecnie powódka gdy jest w S. to jeździ na grób zmarłej szwagierki i jej córki A., gdzie mówi do nich i płacze. Takie zachowanie było również powodem dla matki zmarłej M. W. (1), aby w jednym czasie z synową nie odwiedzać grobu córki i wnuczki. Wzbudzało to także w niej jeszcze większe emocje. Powódka ku pamięci M. W. (1) zrobiła sobie tatuaż na nadgarstku lewej ręki, który przedstawia małego smutnego anioła z literką M od pierwszej litery imienia M. W. (1), a córka powódki na drugie imię otrzymała imię M.. To ona wybrała (po akceptacji rodziców szwagierki) także epitafium na grób szwagierki o treści: „ w księdze życia anioł zapisał datę Twych urodzin, zamykając księgę wyszeptał zbyt piękna dla ziemi”. Ma w domu jej zdjęcia, a swojej córce N. opowiada o zmarłej cioci i jej dziecku.

Powódka była także wraz z mężem i teściową E. S. w szpitalu po wypadku szwagierki, przy identyfikacji zwłok. Zajmowała się także organizacją pogrzebu szwagierki i jej dziecka. Wspierała także swoich teściów w czasie żałoby. Mieszkając nadal wraz z mężem w Danii często przyjeżdżali, żeby zapewnić im wsparcie. W dniu 10 i 13 lipca 2015r. podczas pobytu w Polsce powódka była dwukrotnie w szpitalu z uwagi na zasłabnięcie i złe samopoczucie oraz odczuwany niepokój i stresu, a także zawroty głowy i ból w podbrzuszu. W dniu 10 lipca 2015r. powódka otrzymała skierowanie do poradni zdrowia psychicznego z podejrzeniem depresji z somatyzacją stresu pourazowego. Taka sytuacja miała również miejsce około września 2016r. gdy powódka była z wizytą u swoich rodziców w P.. Znalazła się w szpitalu, a po wizycie w poradni zdrowia psychicznego stwierdzono, iż ma ona silną nerwicę. Korzystała z pomocy specjalisty także w Danii, ale leczenia nie kontynuowała, bo zaszła w ciążę i we wrześniu 2016r. urodziła córkę. Z uwagi na swój zły stan fizyczny i psychiczny powódka potrzebowała także po pomocy w opiece nad dzieckiem, w którą zaangażowali się także jej teściowie, w tym dziadek R..

Po tym wypadku powódka z radosnej pełnej życia osoby zmieniła się w osobę, która odczuwa ciągły ból po stracie bliskiej osoby, jaką była dla niej szwagierka. Unika wyjazdów i wycieczek z mężem z obawy że się coś złego wydarzy, co wpływa na relacje z nim. Często w rozmowie z nim nazywa się „wrakiem człowieka”. Jest to zauważalne nie tylko przez jej męża, ale i jej rodziców i teściową. Taki stan trwa u powódki do chwili obecnej.

Dowód:

- zeznania świadka R. S. k. 230-233,

- zeznania świadka E. S. k. 233-236

- zeznania świadka H. J. k. 236-238,

- zeznania świadka T. C. k. 276-277,

- zeznania świadka A. C. k. 277-277v,

- zeznania powódki S. S. k. 341-344,

- dokumentacja medyczna powódki k. 105-113,

- kopia pamiętnika k. 82-84,

- dokumentacja zdjęciowa wraz z inną dokumentacją prywatną k.66v-80, na płycie CD k. 103.

U powódki nie wystąpiły objawy o charakterze psychopatologicznym, przekraczające reakcje żałoby. Nie można stwierdzić, że w następstwie wypadku z dnia 15 marca 2015 r. u powódki wystąpiły stwierdzone obiektywnie skutki na zdrowiu psychicznym lub fizycznym.

Dowód:

- opinia biegłego sądowego z zakresu psychiatrii K. B. k. 369-370,

- dokumentacja medyczna powódki k. 105-113.

Powódka jest osobą silnie skoncentrowaną na relacjach rodzinnych, mającą dość powierzchowne relacje z innymi osobami, posiada stosunkowo niewielkie grono znajomych. Powódka objawia wysoki poziom potrzeby bliskich i serdecznych więzi z innymi ludźmi, wysoki poziom potrzeby przebywania w towarzystwie innych ludzi. Powódka po śmierci M. W. (1) wykazywała objawy zaburzeń adaptacyjnych. Przeżywane napięcie psychiczne - ból, szok, przerażenie i lęk odreagowywała poprzez objawy somatyczne (odmowa picia i jedzenia, co skutkowało spadkiem wagi, bóle w podbrzuszu, utrata przytomności) oraz psychiczne (lęk, niepokój, wewnętrzne rozedrganie, natrętne myślenie, smutek i utrata poczucia sensu życia, bezpieczeństwa w życiu i znajomości porządku rzeczy). Aby poradzić sobie z objawami przez kilka miesięcy przyjmowała lek psychotropowy P., a do dnia dzisiejszego przyjmuje ziołowy N.. Powyższe objawy ustępowały wraz z odreagowywaniem urazu i włączenia doświadczenia w historię swojego życia i całość życia psychicznego. Do dnia dzisiejszego utrzymuje się podwyższona lękowa czujność dotycząca bezpieczeństwa bliskich, nie zakłócająca jednak dziennego funkcjonowania powódki. Uraz przeżyty przez powódkę zakłócił jej funkcjonowanie fizyczne i psychospołeczne, wymagając rozpoczęcia procesu odbudowywania życia w nowych warunkach - bez obecności zmarłej, a także włączenia rozmiaru tragedii, którą dotknęła jej bliską we własne doświadczenie świata, które miało dla niej charakter urazowy. W przeżytym przez S. S. procesie żałoby można wyodrębnić typowe fazy, takie jak: szok, niedowierzanie, zaprzeczanie, targowanie się z losem „co było gdyby”, żal „jak Bóg mógł zabrać matkę w ciąży i taką młodą piękną kobietę”, poszukiwanie sensu i odpowiedzi „nie oszukam przeznaczenia, widocznie tak musiało być”, włączenie traumy w całość doświadczenia psychicznego „nie sfiksowałam, nie jestem nadopiekuńcza, jakoś musimy żyć”. Brak jest zmian w zachowaniu psychospołecznym powódki.

Dowód:

- opinia biegłego sądowego z zakresu psychologii K. M. k. 386-392.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo będące przedmiotem oceny w niniejszym postępowaniu zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Przedmiotem żądania była zapłata kwoty 40.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę i cierpienie w związku ze śmiercią szwagierki powódki – M. W. (1) w wypadku drogowym, który miał miejsce w dniu 15 marca 2015 r. w miejscowości G.. Okoliczności zdarzenia, odpowiedzialność sprawcy wypadku, jak i obowiązywania w tym czasie ubezpieczenia komunikacyjnego zawartego z pozwanym, były bezsporne. Przedmiotem rozważań w niniejszym postępowaniu był zaś fakt oceny zasadności roszczenia powódki i wysokości żądanej z tego tytułu kwoty.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego w postaci dowodów z dokumentów przedłożonych do akt sprawy, których prawdziwość ani autentyczność nie budziła wątpliwości i nie była kwestionowana, a nadto na podstawie osobowego materiału dowodowego w postaci zeznań powódki oraz zeznań świadków: R. S.(męża powódki), E. S.(teściowej powódki), H. J., T. C.(matki powódki) i A. C.(ojca powódki), w zakresie w jakim korelowały ze sobą. Podstawą do dokonania rozważań w zakresie stanu faktycznego były również opinie sporządzone przez biegłych sądowych z zakresu psychiatrii i psychologii. Z zaznaczeniem , iż z uwagi na zgromadzony materiał dowodowy (zwłaszcza dokumentację medyczną) decydujące znaczenie miała opinia biegłego z zakresu psychologii.

Podstawę prawną rozstrzygnięcia stanowiły przepisy art. 446 § 4 k.c. w zw. z art. 822 k.c. i art. 34 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych.

Zgodnie z art. 446 § 4 k.c. sąd może także przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Natomiast stosowanie do treści art. 822 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na której rzecz została zawarta umowa ubezpieczenia (§1). Uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń (§4). Z kolei art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych stanowi, że z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Podsumowując wyżej powołane przepisy należało wskazać, że w niniejszej sprawie przesłanką odpowiedzialności gwarancyjnej pozwanego jest śmierć osoby najbliższej, która nastąpiła wskutek uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia będącego następstwem czynu niedozwolonego, którego dopuściła się osoba objęta przez towarzystwo ubezpieczeń ochroną z tytułu ubezpieczenia obowiązkowego posiadaczy pojazdów.

W rozpoznawanej sprawie nie stanowiło przedmiotu sporu, że źródło odpowiedzialności odszkodowawczej strony pozwanej wobec strony powodowej stanowi zawarcie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z posiadaczem pojazdu sprawcy zdarzenia oraz nie było kwestionowane to, że to właśnie osoba ubezpieczona w tym zakresie była sprawcą wypadku, w którym uczestniczyła M. W. (1).

Wskazać w tym miejscu należy, że powódka powołując się na wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 8 lipca 2015 r. o sygn. VACa 684/14, wskazała, że krąg osób, które mogą zostać uznane za najbliższych członków rodziny zmarłego jest otwarty. O tym, kto jest najbliższym członkiem rodziny decyduje faktyczny układ stosunków pomiędzy określonymi osobami, a nie formalna kolejność pokrewieństwa wynikająca w szczególności z przepisów kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, czy ewentualnie z powinowactwa (...) Aby więc ustalić, czy występujący o zadośćuczynienie jest najbliższym członkiem rodziny nieżyjącego Sąd powinien stwierdzić, czy istniała silna i pozytywna więź emocjonalna pomiędzy dochodzącym tego roszczenia a zmarłym.

Zaznaczyć należy, że ustawodawca rzeczywiście nie wprowadził legalnej definicji pojęcia „osoba najbliższa”, bowiem różnorodność i złożoność relacji międzyludzkich wyklucza stworzenie zamkniętego katalogu osób, które mogłyby zostać uznane za najbliższe zmarłemu. Konieczność ustalenia kręgu najbliższych powinna być zatem oceniana przez Sąd indywidualnie i odrębnie dla każdej sprawy.

Sąd podziela powyższe stanowisko i nie uznał zasadności stanowiska pozwanego odnośnie braku podstaw do obciążenia go odpowiedzialnością za krzywdę wyrządzoną powodce. Przede wszystkim jednak w tym miejscu wymaga podkreślenia, że Sąd w postępowaniu cywilnym na zasadzie art. 11 k.p.c. związany jest wyrokiem karnym, a więc ustaleniami dotyczącymi popełnienia przestępstwa tj. okolicznościami składającymi się na jego stan faktyczny, czyli osobą sprawcy, przedmiotem przestępstwa oraz czynem przypisanym oskarżonemu, które znajdują się w sentencji wyroku. Oznacza to, że Sąd rozpoznając sprawę cywilną musi przyjąć, że skazany popełnił przestępstwo przypisane mu wyrokiem karnym (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 kwietnia 1977 r., IV PR 63/77, LEX nr 7928).

Mając na względzie powyższe, należało dojść do przekonania, że niniejsze powództwo zostało wykazane co do zasady. Wskazać należy w tym miejscu, że podstawowa funkcja, jaką ma spełniać zadośćuczynienie, ma charakter kompensacyjny, tj. polegający na wynagrodzeniu cierpień, jakich pokrzywdzony doznał w wyniku czynu niedozwolonego. Do katalogu czynników decydujących o rozmiarze zadośćuczynienia należą: rodzaj naruszonego dobra, wiek poszkodowanego w dacie zdarzenia, rozmiar doznanej przez niego krzywdy, czyli stopień doznanych przez niego cierpień fizycznych i psychicznych, ich intensywność, czas trwania i nieodwracalność następstw, charakter zajęć i pracy wykonywanych przez poszkodowanego przed zdarzeniem, rola, jaką pełnił w rodzinie, plany na przyszłość, poczucie nieprzydatności społecznej, bezradność życiową, w tym konieczność korzystania z pomocy innych osób oraz inne okoliczności, których nie sposób wymienić wyczerpująco, a które w każdym wypadku mają

charakter indywidualny (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 kwietnia 2019 r., sygn. akt I CSK 181/18). Nadto ustalenie wysokości zadośćuczynienia powinno nastąpić z uwzględnieniem cen obowiązujących w chwili zasądzenia zadośćuczynienia, tak, aby miało ono realne znaczenie w odniesieniu do aktualnej wartości nabywczej pieniądza i poziomie życia społeczeństwa (por. Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 1990 r., sygn. akt II CR 225/90).

Przekładając powyższe na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, że powódka bez wątplenia przeżyła i przeżywa nadal głęboki ból w związku ze stratą szwagierki, która była jednocześnie jej przyjaciółką, powierniczką. Ich relacja od chwili poznania w 2009r. do chwili śmierci M. W. (1) była szczególna i wyjątkowa. Opierając się na dotychczasowym doświadczeniu jakie posiada Sąd w związku ze sprawami z tytułu zadośćuczynienia za śmierć osoby bliskiej wręcz niespotykana. Nadto relacja powódki co do jej oceny w pełni koresponduje z relacjami najbliższych członków jej rodziny, jest wręcz taka sama. Padają te same oceny, słowa, okoliczności dotyczące różnych sytuacji z życia powódki. Niezmiernie wymownym jest tutaj zaangażowanie powódki w organizację pogrzebu, kultywowanie pamięci o zmarłej, odwiedzanie systematyczne jej grobu podczas bytności w S., zaangażowanie się w wybór epitafiów dla zmarłej, także upamiętnienie jej przez wykonanie szczególnego w wymowie tatuażu. Dodać należy także, że sam przebieg bezpośredniego przesłuchania świadków: R. S., E. S., a przede wszystkim samej powódki dostarczył Sądowi jednoznacznego przekonania o bardzo bliskiej relacji powódki ze zmarłą szwagierką z uwagi na swoją emocjonalność oraz tzw. "mowę ciała". Sąd nie znalazł podstaw do odmowy wiarygodności ich zeznaniom, bo korespondują one z innymi dowodami w sprawie m.in. z dokumentów (zdjęć) oraz opinią biegłego z zakresu psychologii.

Stosownie do art. 278 k.p.c. w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych Sąd po wysłuchaniu wniosków stron co do liczby biegłych i ich wyboru może wezwać jednego lub kilku biegłych w celu zasięgnięcia ich opinii. W niniejszej sprawie dopuszczono również dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu psychologii oraz dowód z opinii biegłego sądowego psychiatrii. Biegła sądowa z zakresu psychologii wskazała, że powódka jest osobą silnie skoncentrowaną na relacjach rodzinnych, mającą dość powierzchowne relacje z innymi osobami, objawiającą wysoki poziom potrzeby bliskich i serdecznych więzi z innymi ludźmi. Dodała, że u powódki po wypadku zaobserwowano podwyższoną lękową czujność dotyczącą bezpieczeństwa bliskich, jednak nie zakłócającą jej funkcjonowania. Uraz przeżyty przez powódkę zakłócił jej funkcjonowanie fizyczne i psychospołeczne, wymagając rozpoczęcia procesu odbudowywania życia w nowych warunkach - bez obecności zmarłej. W przebytych przez S. S. procesie żałoby wyodrębniono typowe fazy, nadto brak jest zmian w zachowaniu psychospołecznym powódki. Biegła sądowa z zakresu psychiatrii wskazała, że u powódki nie wystąpiły objawy o charakterze psychopatologicznym, przekraczające reakcje żałoby oraz że nie można stwierdzić, że w następstwie wypadku z dnia 15 marca 2015 r. u powódki wystąpiły stwierdzone obiektywnie skutki na zdrowiu psychicznym lub fizycznym. Takie stanowisko wynika z zakresu materiału dowodowego w postaci dokumentacji medycznej, która odnosiła się do dwóch wizyt w szpitalu powódki w lipcu 2015r. Zaznaczenia wymaga, iż w opinii biegła omyłkowo w niektórych jej miejscach wskazała błędne imię zmarłej szwagierki powódki.

W ocenie Sądu opinie biegłych sądowych przedłożone do akt sprawy zostały sporządzone w oparciu o wiedzę specjalistyczną oraz doświadczenie życiowe z pełnym uwzględnieniem zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, przy czym wnioski biegłych znajdowały odzwierciedlenie w tym materiale wobec czego Sąd przypisał im wartość dowodową i przyjął je celem rozpoznania niniejszej sprawy, jednakże tą dużą wartość miała przede wszystkim opinia biegłego psychologa.

W tym miejscu należy wskazać, że wysokość zadośćuczynienia determinowana jest rozmiarem krzywdy, której naprawieniu służy. Zadośćuczynienie ma rekompensować pokrzywdzonemu stratę osoby bliskie, zniwelować poczucie krzywdy i pomóc dostosować się do nowej rzeczywistości. Ma także na celu złagodzić cierpienia fizyczne i psychiczne oraz ułatwić przezwyciężenie ujemnych przeżyć, aby w ten sposób przywrócona została równowaga. Przy uwzględnianiu naruszenia dobra osobistego wskutek śmierci osoby bliskiej jako szkody niemajątkowej winny być brane pod uwagę: dramatyzm doznań osób bliskich zmarłego, poczucie osamotnienia i odczuwanej pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej. Przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia należy uwzględnić, jaką rolę w rodzinie pełniła osoba zmarłego, do jakich doszło zaburzeń w prawidłowym funkcjonowaniu

pozostałych członków rodziny, kolejną przesłanką powinno być określenie, w jakim stopniu pozostali członkowie będą umieli odnaleźć się w nowej rzeczywistości i na ile zdolni są zaakceptować obecny stan rzeczy.

Zważając na powyższe, uznać należało, że szczególna więź, jaka łączyła powódkę ze szwagierką, spowodowała u niej głębokie przeżycia, bowiem nie miała żadnej innej tak bliskiej przyjaciółki, która byłaby dla niej oparciem i autorytetem, co doprowadziło do tego, że powódka nie potrafiła pogodzić się z doznaną stratą. Bezspornie więc śmierć M. W. (1) była dla powódki, jak i całej rodziny, wydarzeniem stresującym, niosącym za sobą cierpienie oraz zaburzenie dotychczasowego sposobu funkcjonowania. Nadto mającym wpływ na ich obecne życie.

Biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności, jakie winny być uwzględnione przy ustaleniu odpowiedniej kwoty należnej osobie poszkodowanej tytułem zadośćuczynienia Sąd uznał, iż zadośćuczynienie należne powódce od pozwanego winno wynosić 40.000 zł. Kwota ta będzie bowiem stanowiła dla powódki pewną odczuwalną wartość i wynagrodzi doznane cierpienia psychiczne, a jednocześnie kwota ta jest umiarkowana. Sąd dał wiarę okoliczności, że wskutek utraty najbliższej osoby- przyjaciółki, którą traktowała jak siostrę i tak ją nazywała była dla powódki ogromnym przeżyciem i widząc jej reakcje podczas przesłuchania jest nadal choć z pewnością w mniejszym stopniu. Z uwagi na młody wiek zmarłej szwagierki powódka mogła liczyć na kontynuowanie tej relacji przez długi okres czasu, pomoc w relacjach rodzinnych, relacji z mężem, jego rodziną, a także liczyć na miłość i oddanie szwagierki także jako „cioci” jej przyszłych dzieci. Na to wskazuje chociażby kultywowanie pamięci o niej, także u swojej jeszcze małej córeczki. Utrata tej bliskości i pustka jaka zapanowała w stosunkach powódki z innymi osobami, określanie siebie już po upływie kilku lat od wypadku „wrakiem człowieka” świadczy o sile tej relacji i wielkości krzywdy jaką doznała powódka. Zachowanie powódki obecnie, systematyczne wizyty na grobie szwagierki podczas pobytu w S., jej reakcja (płacz, rozmowa nad grobem) świadczą o potrzebie z jej strony ciągłego pozostawania w tej relacji. Zazywanie leków uspokajających z uwagi na powracające „koszmarne wspomnienia” przeżytej straty i poczucie pustki towarzyszą powódce nadal i są zauważalne nawet dla osoby obcej t.j. sądu podczas jej przesłuchania. Zważyć w tym miejscu należy, że powódka miała wsparcie rodziny, w szczególności męża, które na pewno złagodziło jeszcze przeżycia oraz poczucie krzywdy. Jednakże pomimo tylko okresu 6 – letniej znajomości ze szwagierką ta szczególna relacja bliskości była dla niej jeszcze ważniejszą, bo zakładała także wsparcie w związku z planowanym macierzyństwem jej i oczekiwany narodzinami dziecka szwagierki. W przygotowania których już była włączona. Stąd Sąd po wszechstronnej ocenie wszystkich okoliczności sprawy w kontekście zgromadzonego materiału dowodowego orzekł jak w pkt I wyroku.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c., stosownie do którego jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Orzekając w powyższym zakresie Sąd miał na względzie unormowanie art. 14 ust 1 i 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, który stanowi, że zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. W przypadku gdyby wyjaśnienie w terminie, o którym mowa w ust. 1, okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Nadto orzekając w zakresie odsetek Sąd należało wskazać, iż Sąd w całości podziela w tym zakresie pogląd Sądu Apelacyjnego w Warszawie (wyrok z dnia 28 października 2011 r., VI ACa 247/11, LEX nr 1103602) W razie wyrządzenia szkody czynem niedozwolonym odsetki należą się poszkodowanemu już od chwili zgłoszenia przezeń roszczenia o zapłatę zadośćuczynienia. Zgodnie z art. 455 k.c. w tej bowiem chwili staje się wymagalny obowiązek sprawcy szkody do spełnienia świadczenia. Termin spełnienia świadczenia przez dłużnika powinien być „niezwłoczny” rozumiany jako „realny”, to jest taki w którym dłużnik przy uwzględnieniu wszelkich okoliczności sprawy będzie w stanie dokonać zapłaty. Obecnie funkcja odszkodowawcza odsetek przeważa nad ich funkcją waloryzacyjną. W tej sytuacji zasądzenie odsetek od daty wyrokowania prowadzi w istocie do ich umorzenia za okres sprzed daty wyroku i stanowi nieuzasadnione uprzywilejowanie dłużnika, skłaniając go niekiedy do jak najdłuższego zwlekania z opóźnionym świadczeniem pieniężnym, w oczekiwaniu na orzeczenia sądu znoszące obowiązek zapłaty odsetek za wcześniejszy okres. Orzeczenie

sądu przyznające zadośćuczynienie ma charakter rozstrzygnięcia deklaratoryjnego, a nie konstytutywnego. W świetle powyższego za uzasadnione Sąd uznał przyznanie odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia następnego od którego upłynął termin na przewidziany do ukończenia postępowania likwidacyjnego (t.j. do dnia 25 lutego 2016r.) i przyznał je od dnia 26 lutego 2016r.

O kosztach postępowania przy uwzględnieniu wyniku procesu orzeczono w pkt II wyroku na podstawie przepisów art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu wyrażoną w przepisie art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić stronie przeciwnej na jej żądanie poniesione przez nią koszty procesu niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Zważając na to, że w rozpoznawanej sprawie żądania pozwu zostały uwzględnione w całości, uznać należało, że powódka wygrała sprawę w całości i tym samym przysługuje jej zwrot poniesionych kosztów procesu. W związku z tym należało zasądzić od pozwanego na jej rzecz koszty poniesione w celu dochodzenia swoich praw w wysokości 8.247,59 zł, na którą to kwotę składały się: opłata sądowa od pozwu (2.000 zł), wynagrodzenie pełnomocnika profesjonalnego (4.800 zł ustalone na podstawie §2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r., w brzmieniu obowiązującym na dzień wniesienia pozwu), opłata skarbową od pełnomocnictwa (17 zł), koszty opinii biegłych w łącznej kwocie 1.430,59 zł – pokryte z zaliczki uiszczonej przez powódkę w kwocie 1500 zł. Natomiast rozstrzygnięcie w pkt III wyroku znajduje podstawę w treści art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1025 ze zm.) albowiem kwota 69,41 zł stanowiła nadpłatę w uiszczonej zaliczce na poczet opinii biegłych.

Sędzia Sądu Rejonowego Anita Wolska

Sygn. akt I C 93/17

Dnia 26 października 2020 r.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

Sędzia Sądu Rejonowego Anita Wolska